

Sygn. akt VIII U 1483/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 21 sierpnia 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej M. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie, z uwagi na to, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 09 sierpnia 2013 r. uznała, że nie jest ona osobą niezdolną do pracy w związku z pobytem w obozie.

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji i podniosła, iż w związku z pobytem w obozie hitlerowskim od dziecka posiada zaburzenia depresyjno-lękowe, boi się przebywać w ciemności, cierpi na zaburzenia snu, boi się samolotów i nie jest w stanie funkcjonować bez pomocy drugiej osoby.

Organ ubezpieczeniowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu powołał się na argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. G., urodziła się w dniu (...) W miesiącu wrześniu 1943 r. wraz z rodzicami przebywała w obozie hitlerowskim. Następnie, wraz z nimi została wywieziona została na roboty przymusowe do Niemiec.

Ubezpieczona posiada wykształcenie podstawowe. Pracowała jako robotnik leśny, pomoc dentystyczna, leśniczy, salowa, kucharka, przez okres 20 lat jako szlifierz wyrobów ceramicznych.

Decyzją Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 18 lutego 2005 roku, przyznano ubezpieczonej uprawnienia kombatanckie, jako osobie podlegającej represjom wojennym.

W 2007 r. ubezpieczona po raz pierwszy ubiegała się o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie hitlerowskim. Wniosek ten został przez organ rentowy rozpoznany odmownie z uwagi na brak niezdolności do pracy związanej z represjami wojennymi. Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy, Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z/s w Gdyni w sprawie o sygn.akt VIII U 14124/07 oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 30 lipca 2007 r. odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie (okoliczności niesporne, vide: wniosek k.1-2 tom II akt ubezpieczeniowych, decyzja – k.4 tom II akt ubezpieczeniowych, decyzja k.5 akt ubezpieczeniowych).

W dniu 10 czerwca 2013 roku M. G. złożyła ponowny wniosek o przyznanie jej prawa do renty w związku z pobytem w obozie hitlerowskim.

Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u niej organiczne zaburzenia depresyjno-lękowe i osobowości, dolegliwości bólowe na podłożu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i stawów z miernym upośledzeniem funkcji, nadciśnienie tętnicze, cukrzycę t.II, w wywiadzie – przebyty udar mózgu w 2004 r., zaćmę obu oczu, niedosłuch i nie stwierdził u niej niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie.

Na skutek złożonego sprzeciwu została ona ponownie poddana badaniu przez Komisję Lekarską ZUS, która to komisja dokonała tożsamego rozpoznania co Lekarz Orzecznik. I w orzeczeniu z dnia 09 sierpnia 2013 r. uznała, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy w związku z pobytem w obozie (okoliczności niesporne: vide: wniosek k.1-2 akt ubezpieczeniowych, opinie lekarskie - k.7,9-11 w dokumentacji lekarskiej ZUS, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 03 lipca 2013 r. - k. 12 akt rentowych, sprzeciw - k.8 w dokumentacji lekarskiej ZUS, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 09 sierpnia 2013 r. - k. 26 akt rentowych).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej M. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie (okoliczności niesporne: vide: decyzja - k. 27 akt rentowych, odwołanie – k. 3 akt sprawy).

Biegły sądowy psychiatra wskazał, iż objawy depresyjne u ubezpieczonej są umiarkowanie nasilone, mają charakter reaktywny ze względu na poczucie osamotnienia i bezradności. Jego zdaniem dolegliwości zdrowotne - zgłaszane zaburzenia lękowe i osłabienie funkcji poznawczych w zakresie pamięci i koncentracji uwagi, spowolnienie psychoruchowe, to jest łagodne osłabienie funkcji poznawczych i odczyn depresyjny reaktywne, nie pozostają w związku z pobytem w obozie hitlerowskim.

Biegły sądowy neurolog rozpoznał u ubezpieczonej przebyty udar niedokrwienny mózgu (2004 r.) na tle naczyniowego, wielogniskowego, nadciśnienie tętnicze, cukrzycę t.II, chorobę niedokrwienną serca, zaburzenia depresyjno-lękowe w wywiadzie.

Biegły sądowy internista rozpoznał natomiast cukrzycę t.II, nadciśnienie tętnicze i chorobę niedokrwienną serca.

Dokonując powyższych rozpoznań biegli zgodnie stwierdzili, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy w związku z pobytem w obozie (dowód: opinie - k.27-29,31-33,35-36,38-39 akt sprawy).

Swoje ustalenia w niniejszej sprawie Sąd oparł na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym w szczególności na podstawie akt rentowych, którym jako dokumentom urzędowym, sporządzonym w przepisanej formie przez powołane do tego organy należało dać wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Strony nie kwestionowały okoliczności wykazanych w treści w/w dokumentacji, toteż nie budziły one również wątpliwości Sądu. Nadto, ustaleń w sprawie Sąd dokonał na podstawie treści opinii biegłych sądowych lekarzy psychiatry, psychologa, neurologa oraz internisty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie ubezpieczonej M. G., jako pozbawione podstaw, nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity z 2002 r. Dz. U. Nr 42, poz. 371 ze zm.), kombatantom będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tekst jednolity z 2002 r. Dz. U. Nr 9, poz. 87 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 3 w/w ustawy, za niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w obozie hitlerowskim uważa się niezdolność będącą następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem. Nabycie prawa do renty z tego tytułu wymaga zatem wykazania związku przyczynowego pomiędzy niezdolnością do pracy a pobytem w obozie. Tak więc konieczne jest wystąpienie obrażeń lub chorób spowodowanych pobytem w obozie, które doprowadziły do powstania niezdolności do pracy (por. wyrok SN z 07.03.2001 roku II UKN 458/00, OSNP 2003/7/183).

Osoba starająca się o taką rentę musi więc wykazać nie tylko fakt, że jest niezdolna do pracy, ale i to, że niezdolność ta spowodowana jest schorzeniami wynikłymi właśnie na skutek pobytu w obozie.

Stosownie do przepisu art. 7 w/w ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, za niezdolność do pracy powstałą w związku działaniami lub mającymi charakter wojennych uważa się niezdolność będącą następstwem zranień, kontuzji i innych obrażeń lub chorób zakaźnych:

- a) w walce z wrogiem,
- b) na froncie lub w związku z pobytem na froncie,
- c) wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej w czasie określonym w art. 6 ustawy,
- d) w związku z pobytem w niewoli, lub w obozie dla internowanych,
- e) w związku z udziałem w ruchu podziemnym lub partyzanckim oraz pobytem w niewoli, w obozach koncentracyjnych lub w więzieniach za udział w tym ruchu.

Definicję niezdolności do pracy - stosownie do art. 64 w/w ustawy, zawiera art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), który to przepis stanowi, iż niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Pojęcie utraty zdolności do pracy zarobkowej obok elementu ekonomicznego, polegającego na obiektywnej utracie możliwości zarobkowania zawiera w sobie również element biologiczny, czyli naruszenie sprawności organizmu. Naruszenie to należy oceniać pod kątem możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji.

Zgodnie zaś z art. 13 ustawy, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostał fakt przebywania ubezpieczonej w obozie hitlerowskim. Spór sprowadził się do ustalenia, czy wnioskodawczyni jest całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej w związku z pobytem w obozie. W związku z powyższym, wymagane były wiadomości specjalne, a zatem Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych psychiatry, psychologa, neurologa oraz internist, zgodnie z rodzajem schorzeń występujących u ubezpieczonej.

Sąd zważył, iż ubezpieczona przez całe życie funkcjonowała dobrze w środowisku rodzinnym i zawodowym, nie leczyła się z powodu zaburzeń psychicznych. Ukończyła szkołę podstawową, pracowała zawodowo jako pracownik fizyczny do uzyskania emerytury w 1997r. Założyła rodzinę, wychowała czwórkę dzieci. Jak wskazali biegły psycholog i psychiatra, dopiero po śmierci męża w 2003 r. stan jej zdrowia zaczął się pogarszać i w 2006r. rozpoczęła leczenie się w Poradni Zdrowia Psychicznego z powodu zaburzeń depresyjnych i lękowych. Biegły psychiatry podał, iż nawarstwienie czynnościowe jest wynikiem trudnej sytuacji rodzinnej (alkoholizm męża) oraz życiowej w jakiej ubezpieczona się znalazła i której nie akceptuje. Obaj biegli stwierdzili stanowczo, iż stan zdrowia psychicznego nie czyni ubezpieczonej całkowicie lub częściowo niezdolną do pracy w związku z pobytem w obozie.

Sąd zważył również, iż stwierdzone przez biegłego neurologa i biegłego internistę obciążenia chorobowe nie mają związku z pobytem ubezpieczonej w obozie hitlerowskim. Biegły neurolog podkreślił, iż nie stwierdzono wpływu odległego stresu (przeżytego u wnioskodawczyni w wieku niemowlęcym) na wystąpienie udaru mózgu w wieku starszym. Tak jak biegły psycholog i psychiatra, biegły neurolog wskazał, iż z dokumentacji medycznej wynika, iż stan zdrowia wnioskodawczyni pogorszył się po śmierci współmałżonka. Biegły internista, nie stwierdzając możliwości połączenia faktu pobytu w obozie hitlerowskim, a zdiagnozowanymi schorzeniami wskazał, iż cukrzyca typu II występuje najczęściej w wieku dojrzałym, po 40 roku życia, czynnikiem leżącym u podłoża choroby jest niewrażliwość tkanek na insulinę. Podał, iż proces ten związany jest z szeregiem czynników, w tym z czynnikiem genetycznym i procesem związanym ze starzeniem się organizmu.

Sąd przyjął przedstawione opinie biegłych za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie, ponieważ w jego ocenie są one miarodajne, wnioski w nich wysnute logiczne i właściwe, a ich uzasadnienie jest wyczerpujące i przekonujące.

Zważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen.

Opinie sporządzone przez w/w biegłych sądowych w niniejszej sprawie są – w ocenie Sądu – wnikliwe i wyczerpujące, logiczne i spójne, a wnioski w nich zawarte prawidłowo uzasadnione. Zostały one wydane przez lekarzy specjalistów o specjalności adekwatnej do rodzaju schorzeń rozpoznanych u M. G., o uznanym autorytecie i dużym doświadczeniu zawodowym oraz długoletniej praktyce.

Opinie zostały wydane po uprzednio przeprowadzonym badaniu ubezpieczonej oraz zapoznaniu się ze zgromadzoną przezeń dokumentacją medyczną. Biegli w sposób wyczerpujący i przekonujący wskazali dlaczego wydali opinie powyższej treści.

Wskazać należy, iż z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczyni cierpi na szereg schorzeń. Jednakże, w kwestii przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w związku z pobytem w

obozie nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami skutkując niezdolność do pracy oraz czy niezdolność ta pozostaje w związku przyczynowym z pobytem w obozie. Nadto, w utrwalonej praktyce orzeczniczej sądów przyjęto, iż strona, która zamierza skutecznie podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna przytoczyć rzeczowe argumenty, uzasadniające jej twierdzenia. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem sądów, strona, która chce zakwestionować wnioski wyrażone w opiniach winna przedstawiać konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowych opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. Tymczasem wnioskodawczyni nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń ani uwag do wydanych w sprawie opinii, a wszyscy opiniujący w sprawie biegli stwierdzili, iż aktualny stan zdrowia wnioskodawczyni nie jest następstwem pobytu w obozie hitlerowskim.

Reasumując należy zatem stwierdzić, że ubezpieczona nie spełniała wszystkich warunków koniecznych do przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w obozie, ponieważ nie jest ona osobą niezdolną do pracy w związku z pobytem w obozie. W związku z tym zaskarżona decyzja pozwanego jest prawidłowa i jako taka odpowiada prawu.

W konkluzji z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z cytowanymi wyżej przepisami, odwołanie oddalił.

SSA w SO H. Witkowska-Zalewska